

Titel: LK: Diskussion om Holts Rationel Pleremik, [HWF] 008-0020

Citation: "LK: Diskussion om Holts Rationel Pleremik, [HWF] 008-0020", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 10. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_008-shoot-wacc-2013_0058_008_HWF_0020_p10_bP9_TB00002/facsimile.pdf (tilgået 17. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Forfatteren tager selv Forbehold over for Titlen i Indledning og Undertitel, men paa meget uheldig Maade hævdes, at Pleronik svarer til Semantik; det afgørende er dog, at Pleronik skulde behandle Formerne, medens Semantik skulde behandle Indholdssubstanten. Uklarheden i Titlen genfindes i Fremstillingen, der findes nu og da semantiske Bidrag, f. Eks. Side 16: Sproget har sine egne begreber, og det er dem, det er Lingvistikens Opgave at beskrive. At det er rent terminologisk gik synes Side 33 at tyde paa. Det er denne Form, som det er Lingvistikens Opgave at beskrive. I det hele kan man, som det fremgik af Aage Hansens Indlæg, tildels læse Bogen som Bibelen og finde Skriftsteder snart for det ene, snart for det andet. Ogsaa Side 22 tales der om Begreb, men Dobbeltheden er tydelig Side 69, hvor en Del Ordklasser defineres først formelt og derefter semantisk: "K'erne (de Pleroner som kun har Kasus) repræsenteres af unica, og unica er blotte Genstande uden nogen Art af Beskrivelse". Bestemmelser som Beskrivelse og Genstande er semantiske Bestemmelser. Om KNA'erne siges, at Genstand og Beskrivelse er i Ligevægt. Betydningsdefinitionerne minder altsaa om Brandals. Endnu grovtere bliver det, naar enkelte Størrelser defineres udelukkende semantisk. Side 72 adskilles "thi" og "enten" indbyrdes ved at betegne henholdsvis Sammenhæng og Adskillelse, det kan ikke være en inmanent Metode, der finder ud af det! thi betegner Adskillelse, som Sammenhæng, hvor kan man vide det fra? Ligeledes behandles i et større Eksempel, Side 81-82 alle Prepositionerne i Hovedsagen efter deres Betydning, iøvrigt i nær Tilknytning til Brandal.

Helt venit op og ned paa Form og Substans bliver der, naar Betydning bruges til at forklare Funktionen, Side 47: Derimod synes det ikke muligt at finde Eksempler paa "enten" i en Stilling, hvor det absolut maa opfattes som Indleder af Sætnedel; selve Betydningen udelukker, at man kan bruge Eksempler som dem, vi har anvendt til at vise, at "baade" og "hverken" kan styre intense Morfemer.

Holt støtter sig i sit Definitionsprincip paa Hjelmslevs grundlæggende Arbejder. Det er derfor rimeligt at undersøge, om han følger disse, og Afvigelser maa begrundes (som i Tilfældet ~~§~~Aspekt).

Ordet "at styre" bruges galt. Side 34 siges: "I en Sætning som, Solen skinner og Børnene leger, er -en, -er, -ene og -er styrede af Sol-, skinn-, born-, leg-." Men saavidt jeg forstaar, skal styres altid forstås lig med forudsættes, og det er vel ikke rigtigt at sige som Holt, det er vel snarere det omvendte, at Enddelerne en, er o.s.v. forudsætter noget som Sol-, skinn- o.s.v. Saaledes flere andre Steder i Bogen, f. Eks. et Sted, der er opbygget som Syllogisme (S. 35): "Da det er Morfemerne, der er styret af Pleronerne, er det Morfemerne der karakteriserer Pleronerne"; og længere nede: